

18. Yüzyıl Başında III. Ahmed'in (1703-1730) Ortaya Koyduğu Padişah İmgesi

Şaduman Tuncer

Bu bildiride, Sultan III. Ahmed'in (1703-1730) 18. yüzyıl başında 27 yılı aşkın saltanatında ortaya koyduğu hükümdar imgesi irdelenecektir. Sultan III. Ahmed, 17. yüzyıl başı klâsik hanedan sisteminde yaşanan kırılma ve tahtın intikalinde yürürlüğe konan ekberiyet usulü gereği şehzadelikte sancağa yönetim tecrübesi edinmeye yollanmayan ve hükümdarlık sırasını kapatıldığı bir saray dairesinde gözetim altında yaşayarak bekleyen, dolayısıyla fazlasıyla yalnızlaştırılmış ve devlet idaresine yabancılaşmış bir şekilde, yani iktidarını etrafındaki güç odaklarıyla paylaşmaya daha hazır bir vaziyette tahta çıkan padişahlardandır. Önce babası Sultan IV. Mehmed'in (1687) ve ardından ağabeyi Sultan II. Mustafa'nın (1703) askerî isyanlarla tahtan indirilişine tanıklık ettiği 16 yıllık gözetimin sonunda 1703'te tahta çıkışı, son ana kadar kendisinin padişahlığının istenmediği, hatta yerine Osmanlı hanedanı dışından bile alternatiflerin önerildiği, yetmezmiş gibi askerî doğrudan yönetime katılımının dillendirildiği sancılı bir sürecin sonundadır. 1730'da yine bir isyan neticesinde de tahtan indirilecektir. Bu şekilde son raddede bir akıbet kaygısıyla tahta çıkan III. Ahmed'in yönetim anlayışının konu edileceğini bu bildiride, kendisinin ve devrinin, yönetim pratiği açısından genel Osmanlı tarihi içindeki "süreklilik" ve "kopuş" diyalektiğinde nereye oturduğu sorusuna yanıt bulmak hedeflenmektedir.